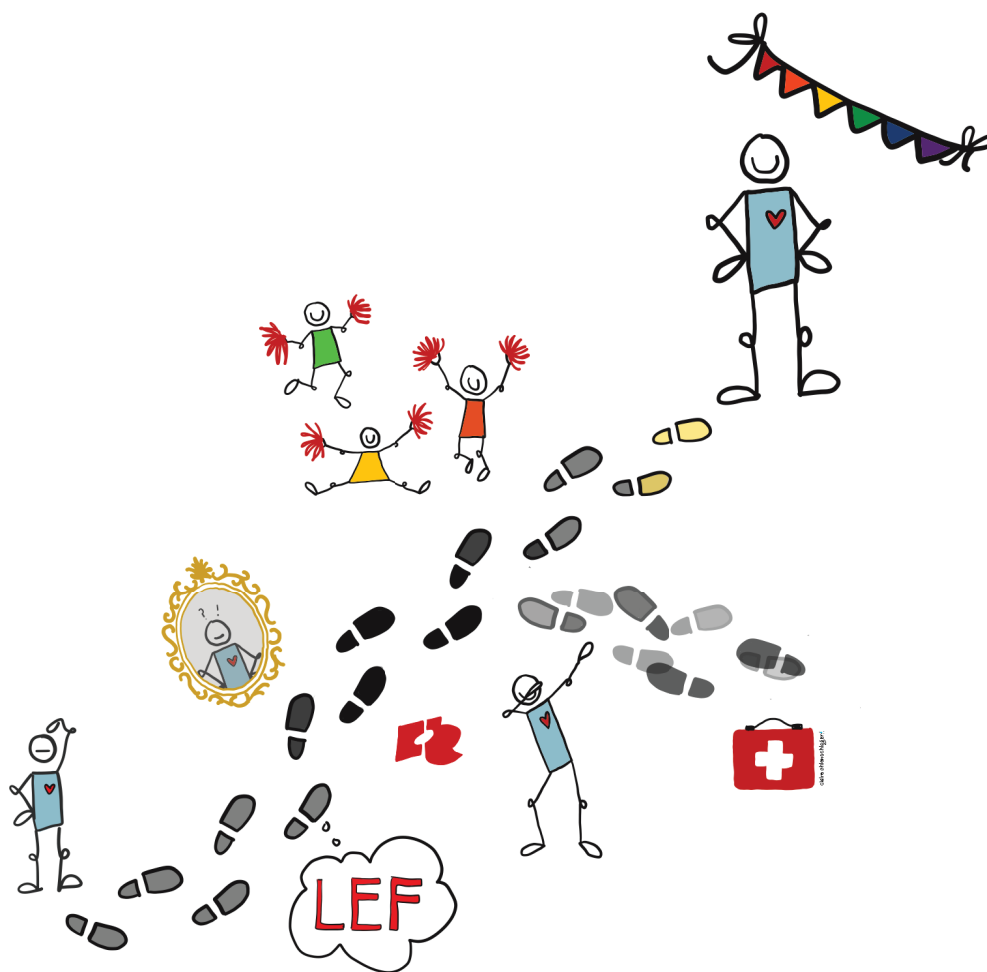

Cursushandleiding

Didactiek N2: lesgeven

2022 – 2023

Cursusjaar:	2022-2023
Periode:	Onderwijsperiode 1
Cursuscode:	LERDIL01X
Aantal EC:	5 EC
Cursusbeheer:	Chantal Touw, Justin Slabbekoorn
Met medewerking van:	Jacco Schuijjer, Jeroen Mikkers, Jozefien Bos Mariëlle Theunissen

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Leerresultaten	4
2.1 Leerresultaten in relatie tot bekwaamheidsdomeinen, beroepstaak en kennisbases	4
2.2 Literatuur	5
2.3 Urenverantwoording	7
3. Programma	8
3.1 Organisatie	9
4. Toetsing en beoordeling	12
4.1 Wijze van toetsing	12
4.2 Procedure	12
4.3 Beoordelingsmodel en cesuur	13
Bijlage 1: Beoordelingsformulier Didactiek N2.....	14
Bijlage 2: Toetsmatrijs.....	21
Bijlage 3: Opdracht voorbeeldig uitgewerkte les	23
Bronnen	33

1. Inleiding

Een goede voorbereiding is het halve werk. Dat geldt ook in het onderwijs. Tijdens de cursus Didactiek N2: Lesgeven staat daarom het voorbereiden van een les centraal. Je krijgt lessen over thema's die je helpen om in een lesvoorbereiding doordachte keuzes te maken, zoals: onderwijsconcepten, vragen stellen en de werking van het geheugen. Die doordachte keuzes verwerk je in een voorbeeldig uitgewerkte les (VUL), waarbij je beargumenteert waarom deze les voorbeeldig uitgewerkt is.

In veel van de lessen staan recente wetenschappelijke inzichten centraal. Door met deze inzichten in gedachten jouw lesvoorbereiding te onderbouwen werk je aan *evidence-informed* handelen, het bewust gebruikmaken van inzichten uit onder meer de wetenschap om het onderwijzen vorm te geven (Brown, Schildkamp, & Hubers, 2017).

Deze cursus draait dus om jouw (vak)didactisch handelen en specifiek om de beroepstaak *de leraar verzorgt onderwijs volgens de PDCA-cyclus*. Zoals je (heel) misschien weet gaat het in deze beroepstaak zowel om het ontwerpen en onderbouwen van onderwijs als om het geven van onderwijs. Tijdens deze module staan echter het ontwerpen en onderbouwen centraal. Met het geven van het ontworpen en onderbouwde onderwijs oefen je tijdens het werkplekleren.

Daarmee is al een van de verbanden van deze cursus met andere cursussen aangegeven, maar er zijn er nog meer. Ten eerste bouwt deze cursus voort op cursussen uit het eerste jaar over didactiek, zoals Oriëntatie op het beroep (OROB) en Didactiek N1: leren lesgeven. Met name wordt er ingehaakt op de geleerde lessen over motivatie, feedback geven, de lesfasen van het directe instructie-model (DI-model) en taalgericht lesgeven. Ten tweede vormt deze module de basis voor de tweedeaarscursus Didactiek met ICT, waarin het onder meer gaat om het op didactisch verantwoorde wijze inzetten van onderwijsleertechnologie (OLT). Ten slotte vormt, zoals al eerder gezegd, het ontwerpen en onderbouwen van onderwijs de basis van het geven van goed onderwijs, en steunen de cursus Professioneel handelen en het werkplekleren daarmee op deze cursus.

Voor deze cursus is er geen aanwezigheidsplicht, maar dat zou je er niet van moeten weerhouden om de lessen toch te volgen.

Achtereenvolgens vind je in deze handleiding: de leerresultaten, inclusief de literatuur die helpt om de leerresultaten te behalen, een urenverantwoording, het programma en meer informatie over de toetsvorm.

Binnen deze module wordt over lerenden gesproken. Een lerende is iedereen die iets leert. In het voortgezet onderwijs worden lerenden over het algemeen 'leerlingen' genoemd en in het middelbaar beroepsonderwijs 'studenten'.

Tot slot is het belangrijk om te noemen dat er voor deze cursus een [Wikiwijs](#) is, te vinden op <https://bit.ly/didactiekn2> Het gebruik van deze Wikiwijs is essentieel voor het met succes volgen van deze cursus.

2. Leerresultaten

2.1 Leerresultaten in relatie tot bekwaamheidsdomeinen, beroepstaak en kennisbases

Bekwaamheidsdomein: (vak)didactisch handelen
Beroepstaak: De leraar verzorgt onderwijs volgens de PDCA-cyclus
Leerresultaten Didactiek N2: Lesgeven
<ul style="list-style-type: none"> • herkent passend taalgebruik bij leerlingen • biedt taalsteun bij een lees-, spreek, schrijf-of luistertaak • laat leerlingen spreken en schrijven over de leerstof • past woordenschatdidactiek toe bij het aanleren van kernbegrippen en doelwoorden • geeft vorm aan relevante en betekenisvolle leeractiviteiten • geeft de les effectief vorm met behulp van didactische principes • verbindt hieraan implicaties voor het eigen (vak)didactisch handelen • ontwerpt en onderbouwt lessen waarin kerndoelen of eindtermen, leerdoelen, onderwijsactiviteiten en toetsing op elkaar aansluiten wat betreft inhoud en niveau¹
Generieke Kennisbasis (Beunk, Geerts, Gootzen, & Revet, 2017)
Domein A1: opvattingen over leren en leerconcepten
Domein A2: onderwijsconcepten
Domein A3: hersenen en leren
Domein A4: leer- en motivatie-processen
Domein A5: begeleiden van leerprocessen
Domein A6: hanteren van doelen
Domein A7: ontwerpen van onderwijs
Domein A8: toetsen en evalueren
A1: visies en definities van leren A1: leertheorieën en implicaties voor het onderwijs A1: vormen van leren in diverse contexten A2: moderne onderwijsconcepten A2: onderwijsconcepten van traditionele vernieuwingscholen A2: onderwijsconcepten van profielscholen A3: werking van het geheugen A4: kennissoorten A4: cognitieve leerstrategieën A4: strategieën van zelfregulatie A4: motivatietheorieën A4: leervoorkeuren A4: betekenisvol leren A5: instructiestrategieën A5: feedback A5: begeleiden in verschillende leeromgevingen A6: functie en soorten van leerdoelen A6: taxonomie A6: formuleren van leerdoelen A6: referentiekaders

¹De oranje leerresultaten worden niet als zodanig getoetst binnen deze cursus, omdat ze betrekking hebben op het uitvoeren van onderwijs. De voorbereiding op het uitvoeren van onderwijs waarin het behalen van deze resultaten is terug te zien wordt echter wel getoetst.

Bovendien zijn de leerresultaten zoals hier weergegeven een uitsnede van de resultaten voor niveau 2. Zo stond in het laatste leerresultaat het woord 'verzorgt'. Het (op een bepaalde wijze) verzorgen van onderwijs wordt echter in de context van deze cursus niet getoetst.

A7: didactische werkvormen

A7: evaluatiemethoden vormgeving onderwijs

A8: taxonomieën

A8: wet- en regelgeving met betrekking tot examineren

Leerdoelen van deze cursus

- Je geeft vorm aan de pijlers van constructieve alignment in je lesvoorbereiding, door lesdoelen te verbinden aan eindtermen (kerndoelen, kwalificatiedossier of ERK in het geval van taalonderwijs) en te onderbouwen hoe lesdoelen aansluiten op de eindtermen.
- Je identificeert docent- en lerendenactiviteiten die in jouw les plaats moeten vinden op didactische gronden.
- Je onderbouwt dat je door het stellen van categorie 2- en categorie 3-vragen en het geven van passende feedback het leren van de lerenden bevordert op basis van didactische literatuur.
- Je onderbouwt dat je in jouw didactisch handelen rekening houdt met de werking van het menselijke geheugen op basis van didactische literatuur.
- Je onderbouwt dat je invulling geeft aan zichtbaarheid van het leren en individuele aanspreekbaarheid op basis van didactische literatuur.
- Je onderbouwt dat je lerenden aanzet tot het gebruik van effectieve leerstrategieën op basis van didactische literatuur.
- Je onderbouwt dat leeractiviteiten in jouw les aansluiten bij het beheersingsniveau van de lesdoelen.
- Je onderbouwt hoe je bijdraagt aan het verhogen van de motivatie van de lerende op basis van didactische literatuur.
- Je onderbouwt hoe je leeractiviteiten in je les activerend, relevant en betekenisvol maakt op basis van didactische literatuur.
- Je onderbouwt hoe jouw didactisch handelen aansluit bij de kenmerken die eigen zijn aan een goede uitvoering van deze fase op basis van relevante didactische literatuur.
- Je onderbouwt hoe jouw les aansluit bij een leertheoretisch uitgangspunt op basis van relevante didactische literatuur.
- Je onderbouwt hoe jouw les past bij het onderwijsconcept van jouw school.
- Je selecteert didactische werkvormen en leermiddelen en geeft deze weer in een draaiboek voor je les.

2.2 Literatuur

Voor de cursus wordt de onderstaande verplichte en aanbevolen literatuur gehanteerd. Twee boeken uit de verplichte literatuur zijn zowel (gratis) digitaal beschikbaar als in gedrukte vorm. Je kiest zelf of je het prettig vindt om een gedrukt boek aan te schaffen of niet. De paginanummering en inhoud van de digitale en de gedrukte versies zijn gelijk.

Verplichte literatuur	zelf aanschaffen/via HR/docent
<p>Verplichte literatuur, zoveel mogelijk digitale bronnen</p> <p>Geerts, W., & van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i> (3de dr.). Coutinho.</p> <p>Kirschner, P., Claessens, L., Raaijmakers, S., & Ros, B. (2019). <i>Op de schouders van reuzen: Inspirerende inzichten uit de cognitieve psychologie voor leerkrachten</i>. http://opdeschoudersvanreuzen.nl/</p> <p>Surma, T., Vanhoywegen, K., Sluijsmans, D., Camps, G., Muijs, D., & Kirschner, P., A. (2019). <i>Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. http://excel.thomasmore.be/wp-content/uploads/2020/03/Wijze_Lessen_digitaal_160919.pdf</p> <p>van der Vegt, A. L., & de Jong, A. (2016). <i>Antwoordformulier Kennisrotonde</i> [Pdf-document]. https://www.kennisrotonde.nl/sites/kennisrotonde/files/migrate/069-Antwoordformulier-Wat-is-het-effect-van-huiswerk-op-het-leerrendement-en-de-schoolprestaties-van-de-leerling.pdf</p> <p>Voerman, L. (2018). Effectief coachen is vragen stellen én feedback geven. <i>Beter begeleiden</i>, 24–29.</p> <p>Gedrukte alternatieven voor digitale bronnen</p> <p>Kirschner, P., Claessens, L., Raaijmakers, S., & Ros, B. (2019). <i>Op de schouders van reuzen: Inspirerende inzichten uit de cognitieve psychologie voor leerkrachten</i>. Ten Brink.</p> <p>Surma, T., Vanhoywegen, K., Sluijsmans, D., Camps, G., Muijs, D., & Kirschner, P., A. (2019). <i>Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. Ten Brink.</p>	<p>Handboek voor leraren dien je zelf aan te schaffen, alle overige literatuur wordt door de docent van de HR ter beschikking gesteld. Tenzij je de gedrukte alternatieven voor digitale bronnen wenst te gebruiken. Deze alternatieven dien je ook zelf aan te schaffen.</p>
<p>Aanbevolen bronnen, ter verdieping</p>	<p>zelf aanschaffen/via HR/docent</p>
<p>Hajer, M., & Meestringa, T. (2020). <i>Handboek taalgericht vakonderwijs</i> (4de dr.). Coutinho.</p> <p>Van Ast, M., De Loor, O., & Spijkerboer, L. (2020). <i>Effectief leren: De docent als regisseur</i>. Noordhoff.</p>	<p>Alle aanbevolen literatuur die je wenst te benutten dien je zelf aan te schaffen.</p>

2.3 Urenverantwoording

Studielastnormering (EC)			
Betreft:	Didactiek N2: Lesgeven		
	aantal bijeenkomsten	aantal lesuren van 50 minuten	klokuren
<u>Lesuren</u>	14	2	23
<u>Zelfstudie</u>			
<i>Leestijd</i>	aantal pagina's		
	196	10 per uur	20
<i>Oefentijd</i>			25
<i>Uitzoektijd</i>			4
<u>VUL maken</u>			
	uitzoeken en uitproberen op de werkplek		25
	schrijven		20
	verbeteren		15
Subtotaal in klokuren			132
Ruis 5%			6,6
Totaal in klokuren			138,5
Totaal in studiepunten (EC)			5

3. Programma

De cursus Didactiek N2: Lesgeven wordt gegeven in onderwijsperiode (OP) 1. Er zijn wekelijks één of twee bijeenkomsten van 100 minuten ingeroosterd onder de code van deze cursus.

Naast dergelijke bijeenkomsten zijn er bijeenkomsten die wel verbonden zijn aan de cursus, maar die niet ingeroosterd zijn onder die code, namelijk:

- één werkplaats professioneel spreken,
- één werkplaats professionele performance,
- één werkplaats taalgericht lesgeven en één les taalgericht lesgeven.²

Wat je leert tijdens de werkplaatsen professioneel spreken en professionele performance wordt niet in deze cursus getoetst. Dat iets niet in het kader van deze cursus getoetst wordt, wil niet zeggen dat het helemaal niet getoetst wordt. Sterker nog, professioneel spreken en professionele performance worden zeker getoetst als onderdeel van de beoordeling van het werkplekleren.

Taalgericht lesgeven is wel onderdeel van de in deze cursus getoetste stof. Meer informatie over taalgericht lesgeven vind je op de Wikiwijs van de cursus. Die Wikiwijs is sowieso erg belangrijk, want voor iedere bijeenkomst is er voorbereidend werk te doen, waarvoor je alle benodigde middelen naast de te lezen literatuur op die Wikiwijs kan vinden. Er is altijd iets te bestuderen uit de literatuur. Op de Wikiwijs zijn bovendien hulpmiddelen te vinden, waaronder formatieve toetsen, die je bij het bestuderen van de literatuur helpen. *Start jouw voorbereiding altijd op de Wikiwijs bij het kopje dat past bij de komende bijeenkomst. Ga dus niet eerst de literatuur lezen.*

Je dient de voorbereiding zo te doen dat je ofwel een lesvoorbereiding kan maken en onderbouwen aan de hand van de bestudeerde stof, ofwel concrete vragen kan stellen over de zaken die je nog niet begrijpt. Het uitgangspunt van iedere les is dat de voorbereiding is gedaan. Daarmee is er in de les ruimte om de voorbereide stof te vertalen naar werkvormen en om aandacht te besteden aan de VUL. De stof wordt niet in zijn geheel herhaald in de bijeenkomsten. Ben je niet voorbereid, dan is met succes en plezier deelnemen aan de bijeenkomsten dus vrijwel niet te doen.

² Tijdens een werkplaats wordt vooral geoefend met een (gesimuleerde) praktijk, terwijl een les zich meer richt op het aanleren van waardevolle theorieën, concepten en werkvormen.

3.1 Organisatie

Les	Lesdoelen (Aan het einde van de bijeenkomst kan je...)	Thema	Te bestuderen
1	<ul style="list-style-type: none"> • onderbouwen dat je in een lesvoorbereiding rekening houdt met de werking van het menselijke geheugen aan de hand van de cognitievebelastingstheorie van Sweller • onderbouwen dat je in een lesvoorbereiding invulling geeft aan zichtbaarheid van het leren, individuele aanspreekbaarheid en betekenis geven; • uitleggen wat er in elke lesfasen van het directe-instructie-model gebeurt en het belang van iedere lesfase beargumenteren 	geheugen sleutelbegrippen lesfasen	Inzicht 1 en 2 uit Wijze lessen (Surma et al., 2019). §3.2 en §3.3 uit Handboek voor leraren (Geerts & van Kralingen, 2020)
2	<ul style="list-style-type: none"> • een bij de context passend draaiboek maken voor (het equivalent van) lesfase 1, gericht op relevante voorkennis activeren en aandacht richten op de les die gaat komen • SMART lesdoelen opstellen en onderbouwen hoe deze verbonden zijn aan kerndoelen, eindtermen, kwalificatiedossier of ERK in het geval van taalonderwijs) • vormgeven aan de pijlers van <i>constructive alignment</i> in een lesvoorbereiding, waarbij rekening wordt gehouden met de beheersingsniveaus uit een gangbare taxonomie (OBIT, RTTI of Bloom) 	lesfase 1 constructieve alignment taxonomieën	Bouwsteen 1 van (Surma et al., 2019) de eindtermen (vo) of de onderdelen van het kwalificatiedossier (mbo) die relevant zijn voor jouw vak, §2.3 (leerdoelen) van (Geerts & van Kralingen, 2020) (Knevel, 2013) t/m RTTI
3	<ul style="list-style-type: none"> • een bij de context passend draaiboek maken voor (het equivalent van) lesfase 2, gericht op het geven van duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructie; en het gebruik van voorbeelden 	lesfase 2 onderwijsconcepten	Bouwsteen 2 en 3 van (Surma et al., 2019) §§ 10.3 en 10.4 van (Geerts & van Kralingen, 2020)

	<ul style="list-style-type: none"> • onderbouwen hoe een door jou voorbereide les aansluiten bij het onderwijsconcept van een school 		
4	<ul style="list-style-type: none"> • een bij de context passend draaiboek maken voor (het equivalent van) lesfase 3, met aandacht voor het achterhalen of de hele klas het begrepen heeft. • onderbouwen dat je in een lesvoorbereiding categorie 2- en categorie 3-vragen op hebt genomen die het leren van de lerenden bevorderen 	lesfase 3 vragen stellen	(Voerman, 2018) en Bouwsteen 6 van (Surma et al., 2019)
5	<ul style="list-style-type: none"> • een bij de context passend draaiboek maken voor (het equivalent van) lesfase 4, met aandacht voor modellering en scaffolding 	lesfase 4 modellering scaffolding	Bouwsteen 7 (Surma et al., 2019)
6	<ul style="list-style-type: none"> • een bij de context passend draaiboek maken voor (het equivalent van) lesfases 5 en 6, met aandacht voor actieve verwerking van de leerstof en het geven van feedback die lerenden aan het denken zet • onderbouwen dat je in een lesvoorbereidingsformulier aandachtspunten voor passende feedback op hebt genomen die het leren van de lerenden bevordert 	lesfase 5 & 6 feedback	Bouwsteen 5 en 11 van (Surma et al., 2019)
7	<ul style="list-style-type: none"> • een bij de context passend draaiboek maken voor (het equivalent van) lesfases 7, met aandacht voor de voorwaarden waaraan effectief huiswerk voldoet 	lesfase 7 huiswerk	Wat is het effect van huiswerk op het leerrendement en de schoolprestaties van de leerling? (van der Vegt & de Jong, 2016)

8	<p>voor de volgende leertheoretische uitgangspunten onderbouwen hoe jouw lessen erbij aansluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (sociaal) constructivisme • behaviorisme • cognitivisme • connectivisme • handelingspsychologie 	leertheorieën	teksten en kennisclips op Wikiwijs
9	<ul style="list-style-type: none"> • onderbouwen dat je in een lesvoorbereiding manieren op hebt genomen om de motivatie van jouw lerenden te vergroten aan de hand van de zelfdeterminatietheorie/CAR, de zelfeffectiviteitstheorie inclusief fixed- en growth-mindset en de attributietheorie. 	motivatie	hfst. 8 en 9 uit Op de schouders van reuzen (Kirschner, Claessens, Raaijmakers, & Ros, 2019)
10	<ul style="list-style-type: none"> • onderbouwen dat je leerlingen aanzet tot het gebruik van effectieve leerstrategieën op basis van relevante didactische literatuur. 	effectieve leerstrategieën	Bouwsteen 12 van (Surma et al., 2019) en de zes effectieve leerstrategieën op https://www.learningscientists.org/s/Dutch-Slides.pdf

4. Toetsing en beoordeling

4.1 Wijze van toetsing

De opdracht

De opdracht³ Voorbeeldig uitgewerkte les bestaat uit twee delen: een eerste deel waarin je een zeer gedetailleerde lesvoorbereiding maakt en een tweede deel waarin je beargumenteert waarom dit een goede lesvoorbereiding is. De overwegingen die je gebruikt bij jouw argumentatie komen uit de theoretische literatuur die binnen de hierboven beschreven lessen en de les Taalgericht lesgeven behandeld wordt, maar ook uit jouw eigen, praktische, ervaring met onderwijs op jouw leerwerkplek. Voor ieder thema onderbouw je in ieder geval hoe jouw les rekening houdt met de inzichten die je tijdens de lessen over dat thema op hebt gedaan.

In Bijlage 3 vind je het sjabloon van de opdracht met daarbij instructies over wat je bij elk onderdeel dient te doen.

De gekozen les is bij voorkeur een les die in onderwijsperiode 2 op de leerwerkplek uitgevoerd kan worden. Is in het begin van onderwijsperiode 1 na één lesweek niet duidelijk welke lessen er in die onderwijsperiode door jou gegeven kunnen worden, kies dan in ieder geval een groep op de leerwerkplek waaraan de les gegeven kan worden. Ga er bij de voorbereiding vanuit dat je de les aan die klas geeft en ga verder met een voor het overige fictieve les. Heb je geen leerwerkplek, kies dan een fictieve maar op de werkelijkheid gebaseerde groep. Put hiervoor bijvoorbeeld inspiratie uit jouw eigen ervaring als leerling of student in het voortgezet onderwijs of middelbaar beroeps-onderwijs. *In lesweek 2 van onderwijsperiode 1 zal hoe dan ook vast moeten staan waar de les over zal gaan en aan welke (fictieve) groep de les gegeven zal worden.*

Feedback

Tijdens iedere les is er ruimte om te werken met de opdracht en, voor zover relevant, om terug te kijken naar eerder gemaakte onderdelen van de opdracht. Hierbij kan je ook (peer-)feedback krijgen. Houd er wel rekening mee dat feedback van de docent niet altijd persoonlijk zal zijn, maar soms gericht op de groep en dat het krijgen van uitgebreide individuele feedback slechts beperkt mogelijk is. Daarom is het belangrijk om steeds kritisch te zijn op hoe jij de opdracht aan het uitvoeren bent en zelf te controleren of jouw VUL aan alle kwaliteitseisen voldoet.

Vormvereisten

Je vult altijd het in Bijlage 3 opgenomen sjabloon in. Het is dus niet toegestaan om een eigen lesvoorbereidingsformulier voor deze opdracht te maken. Daarnaast is het noodzakelijk dat jouw geschreven werk voldoet aan de algemene eisen die binnen de lerarenopleiding aan dergelijk werk worden gesteld. Deze vind je op CumLaude en op de Wikiwijs van dit vak.

4.2 Procedure

Hoe in te leveren

Om een beoordeling te ontvangen lever je op CumLaude de volgende bestanden in: een ingevulde VUL (zie Bijlage 3) en alle tijdens de VUL les te gebruiken leermiddelen. Alle leermiddelen zijn duidelijk zichtbaar voorzien van een naam. Deze naam gebruik je om naar de leermiddelen verwijzen in jouw VUL. Daarnaast moet op ieder leermiddel jouw eigen naam staan. Heb je als leermiddel bijvoorbeeld een tekening opgenomen van hoe jouw whiteboard er tijdens de les uitziet, dan kan je deze de naam 'Whiteboard' geven en zet je er ook jouw eigen naam op. Als je in de VUL naar de tekening verwijst, dan schrijf je daar 'whiteboard' op, eventueel met een nadere verwijzing naar het onderdeel van de tekening waar je het over hebt.

³ Ook formeel is de wijze van toetsing een opdracht.

In Tabel 1 vind je meer informatie over hoe de materialen voor deze cursus ingeleverd moeten worden. In de rechterkolom van die tabel staat een sjabloon voor de naamgeving van de materialen. Je moet bij de naamgeving van jouw materialen ook aangeven wat je inlevert. Jouw voorbeeldig uitgewerkte les heet daarbij altijd 'VUL'. Stel dat Sandeep den Bakker zijn materiaal inlevert en zijn docent voor het vak was Ananda Steverink. Hij levert dan zijn VUL in onder de volgende naam 'Den Bakker_Steверink_VUL_LERDIL01X_2022-2023. Zijn PowerPoint-presentatie met de naam 'PowerPoint' levert hij in onder de naam 'Den Bakker_Steверink_PowerPoint_LERDIL01X_2022-2023. Voor het inleveren van de herkansing, neem je in de naam van de materialen ook 'HERKANSING' op.

Tabel 1: Hoe de materialen voor deze cursus ingeleverd moeten worden

kans	inleverdatum	inleverlocatie op CumLaude	naam materialen
eerste kans	8 november 2022, 9:00 uur	Inleveren eerste kans	achternaam student_achternaam docent_naam materiaal_LERDIL01X_2022-2023
herkansing	30 januari 2023, 9:00 uur	Inleveren herkansing	achternaam student_achternaam docent_naam materiaal_LERDIL01X_2022- 2023_HERKANSING

Werk uit het studiejaar 2021-2022

Heb je vorig studiejaar deelgenomen aan deze cursus, maar de cursus niet behaald, dan kan je zoals gebruikelijk dit studiejaar nog de oude handleiding gebruiken met één belangrijke kanttekening. Lesfase 1 of lesfase 7 is nagekeken. Mits er een volledige VUL in is geleverd dan wordt dit jaar dezelfde lesfase nagekeken. Is noch bij de eerste kans, noch bij de herkansing een volledige VUL ingeleverd, dan wordt er willekeurig een lesfase aangewezen bij de eerste kans. Mits er bij de eerste kans een volledige VUL ingeleverd wordt, wordt de dan willekeurig aangewezen lesfase ook bij de herkansing nagekeken.

4.3 Beoordelingsmodel en cesuur

In Bijlage 1 vind je het beoordelingsformulier waarin ook meer informatie staat over de zak- en slaaggrens. Dit beoordelingsformulier is gebaseerd op de toetsmatrijs in Bijlage 2.

Bijlage 1: Beoordelingsformulier Didactiek N2

LERDIL01X - Rubric Didactiek N2 Lesgeven 2022-2023

Voornaam		Beoordelaar	
Achternaam		Datum beoordeling	
Studentnummer		Gelegenheid	
Klas			

Voorwaardelijke vereisten

	Voldaan
De student heeft de VUL als Word-document en alle in te zetten leermiddelen onder de juiste benaming (achternaam student_achternaam docent_naam materiaal_LERDIL01X_2022-2023) in de juiste map op CumLaude ingeleverd. Zijn de op te leveren stukken niet juist ingeleverd, maar toch goed vindbaar, ken dan een voldaan toe.	Niet voldaan
De student heeft het maximumaantal woorden voor de opdracht niet overschreden. De VUL bestaat dus uit maximaal	Niet voldaan
De student heeft de bij de eindopdracht gebruikte bronnen op navolgbare wijze vermeld. Het correct gebruik van APA (7de editie) is hierbij niet verplicht, maar wel gewenst.	Niet voldaan
De door de student gebruikte taal is verzorgd en op 3F-niveau. Dit is het niveau dat een havo-leerling op het einde van zijn middelbare-schooltijd dient te hebben behaald.	Niet voldaan
De student heeft alle basisgegevens van de les in de eindopdracht ingevuld. Alle uitgangspunten van de les zijn ingevuld in de eindopdracht. Alle doelenwaaronder een taaldoel) zijn grotendeels SMART en de lesdoelen bestaan uit ten minste één vakinhoudelijk doel en één taaldoel.	Niet voldaan

Onderdelen uitgangspunten van de les en draaiboek

criterium	Vereist	Goed	Beoordeling
Draaiboek	<p>De vragen waarmee het draaiboek van de les begint zijn beantwoord. Er is een tijdsplanning gegeven volgens het voorgeschreven sjabloon; voor ieder deel van de les is benoemd welke fase in dit deel naar voren komt en er wordt op navolgbare wijze verwezen naar de benutte leermiddelen (zonder de middelen in de VUL opgenomen te hebben).</p> <p>Het draaiboek is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - degelijk: aan de hand van het draaiboek is het mogelijk je een voorstelling te vormen van hoe de les eruit zou kunnen zien, er zijn echter ook nog punten van onduidelijkheid of gebrek aan detail; - doelgericht: het is zichtbaar hoe de lesactiviteiten samenhangen met de lesdoelen; - realistisch: de les kan in de beschikbare tijd uitgevoerd worden en sluit aan op de voorkennis van de lerenden. 	<p>Aan alle onder Vereist omschreven punten is voldaan, behalve degelijk. Het draaiboek is namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gedetailleerd: wat de docent en lerenden doen is zo volledig beschreven dat volkomen duidelijk is hoe de les eruit zou zien; - flexibel: handelingsalternatieven om met verwachte uitdagingen om te gaan, zijn beschreven. 	Niet voldaan

Onderdeel verantwoordig van de voorbereiding

Criteria	Vereist	Goed	Beoordeling
----------	---------	------	-------------

Kerdoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements	De student geeft een plausibele argumentatie om te onderbouwen dat de lesdoelen op de kerndoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements aansluiten.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat de argumentatie diepgravend is en expliciet gemaakt is.	Niet voldaan
Onderwijsconcept	Het onderwijsconcept van de leerwerkplek van de student is omschreven aan de hand van beleidsstukken en ervaringen opgedaan op de leerwerkplek. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van dit onderwijsconcept of waarom ervoor gekozen is om af te wijken van het concept.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de bij de onderbouwing benutte aspecten van het onderwijsconcept is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan
Leertheorieën	Eén of meer van de vijf behandelde leertheorieën (behaviorisme, cognitivisme, handelingspsychologie, constructivisme, connectivisme) zijn correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van deze leertheorieën.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan
Taalgericht lesgeven	Eén of meer van de behandelde onderdelen van taalgericht lesgeven (taalsteun, het uitlokken van taalproductie, woordenschatdidactiek) zijn correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van deze principes van taalgericht lesgeven.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan

Vragen stellen en feedback geven	Het onderscheid tussen categorie 2- en categorie 3-vragen is correct omschreven aan de hand van literatuur. Daarnaast zijn een of meerdere van de behandelde perspectieven op passende feedback geven omschreven De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van dit onderscheid en de perspectieven op het geven van feedback.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan
Fasespecifieke kwaliteitskenmerken	De fasespecifieke kwaliteitskenmerken zijn correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van deze kenmerken.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen van in deze lesfase is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt	Niet voldaan
Motivatie	Eén of meer van de drie behandelde motivatietheorieën (zelfdeterminatietheorie/CAR, zelfeffectiviteitstheorie, attributietheorie) zijn correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van deze motivatietheorie(ën).	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan

Niveau	Eén volledige taxonomie van soorten kennis, cognitieve processen of beheersingsniveaus (bv. OBIT, RTTI of Bloom) is correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft op grond hiervan een plausibele argumentatie om te onderbouwen dat de leeractiviteiten en de leerdoelen van de les op elkaar aansluiten.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt	Niet voldaan
Overige sleutelbegrippen	De sleutelbegrippen zichtbaarheid van het leren, individuele aanspreekbaarheid en betekenis zijn correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van deze sleutelbegrippen.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt	Niet voldaan
Leerstrategieën	Een of meerdere effectieve leerstrategieën, zoals gespreid oefenen of <i>retrieval practice</i> worden correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geeft een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van deze leerstrategieën.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan

Geheugen	De werking van het geheugen wordt door de student correct omschreven aan de hand van literatuur. De student geef een plausibele argumentatie die het eigen handelen onderbouwt op basis van de werking van het geheugen.	... Daarnaast is de argumentatie sterk doordat er sprake is van één of meerdere van de volgende zaken: (a) een groot gedeelte van het handelen is onderbouwd, (b) de diversiteit van de benutte theorieën of theoretische concepten is groot, (c) de argumentatie is diepgravend en expliciet gemaakt.	Niet voldaan
----------	--	--	--------------

Beoordeling	Vereiste
Uitstekend	elf of twaalf criteria zijn met goed beoordeeld, waaronder ook het draaiboek zich moet bevinden
Zeer goed	alle criteria zijn ten minste met voldaan beoordeeld, daarnaast zijn ten minste zeven en ten hoogste tien criteria met goed beoordeeld, waaronder ook het draaiboek zich moet bevinden
Goed	alle criteria zijn ten minste met voldaan beoordeeld, daarnaast zijn ten minste vier en ten hoogste zes criteria met goed beoordeeld, waaronder ook het draaiboek zich moet bevinden
Ruim voldoende	alle criteria zijn ten minste met voldaan beoordeeld, daarnaast zijn ten minste een criterium en ten hoogste drie criteria met goed beoordeeld, waaronder ook het draaiboek zich moet bevinden
Voldoende	alle criteria zijn ten minste met voldaan beoordeeld

Onvoldoende	1 of meer criteria als niet voldaan zijn beoordeeld
-------------	---

Toegekende beoordeling	onvoldoende
-----------------------------------	-------------

Bijlage 2: Toetsmatrijs

Opleiding: IvL- Lerarenopleiding		Periode: 1 en 2							
Cursus: Didactiek N2: Lesgeven		Toetsvorm: Opdracht							
Cursuscode: LERDIL01X		Tentamentijd: N.v.t., deadline voor inleveropdracht							
Leerresultaat	Beoordelingscriteria	Kennisbasis	Onthouden	Begrijpen	Toepassen	Analyseren	Evalueren	Creëren	Weging
<p>Je ontwerpt en onderbouwt lessen waarin kerndoelen of eindtermen, leerdoelen, onderwijsactiviteiten en toetsing op elkaar aansluiten wat betreft inhoud en niveau (Did3.2)</p> <p><i>Deze LER gaat specifiek over Constructive Alignment.</i></p>	<p>Je verbindt de lesdoelen aan de eindtermen (kerndoelen, kwalificatiedossier of ERK in het geval van taalonderwijs).</p> <p>Je onderbouwt hoe de lesdoelen aansluiten op de eindtermen (kerndoelen, kwalificatiedossier of ERK in het geval van taalonderwijs).</p> <p>Je geeft vorm aan de pijlers van constructive alignment in je lesvoorbereiding.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase dat de leeractiviteiten in jouw les aansluiten bij het beheersingsniveau van de lesdoelen.</p>	<p>Domein A6; Hanteren van doelen</p> <p>Domein A8; Toetsen en evalueren</p>							
<p>Je geeft de les effectief vorm met behulp van didactische principes, geeft vorm aan (activerende) relevante en betekenisvolle leeractiviteiten en verbindt hieraan implicaties voor het eigen (vak)didactisch handelen (Did2.2)</p> <p><i>Deze LER gaat specifiek over onderwijs voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijstellen.</i></p>	<p>Je identificeert de didactisch relevante docent- en leerlingactiviteiten die in jouw les plaats moeten vinden.</p> <p>Je selecteert didactische werkvormen en leermiddelen voor iedere lesfase en geeft deze weer in een draaiboek voor je les.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase hoe je leeractiviteiten in je les activerend, relevant en betekenisvol maakt op basis van relevante didactische literatuur.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase hoe je bijdraagt aan het verhogen van de motivatie van de leerling op basis van relevante didactische literatuur.</p> <p>Je onderbouwt dat je door het stellen van categorie 2- en categorie 3-vragen en het geven van passende feedback het leren van de leerlingen bevordert op basis van relevante didactische literatuur.</p>	<p>Domein A1: opvattingen over leren en leerconcepten</p> <p>Domein A2: onderwijsconcepten</p> <p>Domein A3: hersenen en leren</p> <p>Domein A4: leer- en</p>							

	<p>Je onderbouwt hoe jouw les aansluit bij een leertheoretisch uitgangspunt op basis van relevante didactische literatuur.</p> <p>Je onderbouwt hoe jouw les past bij het onderwijsconcept van jouw school.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase hoe jouw didactisch handelen aansluit bij de kenmerken die eigen zijn aan een goede uitvoering van deze fase op basis van relevante didactische literatuur.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase dat je invulling geeft aan zichtbaarheid van het leren en individuele aanspreekbaarheid.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase dat je leerlingen aanzet tot het gebruik van effectieve leerstrategieën op basis van relevante didactische literatuur.</p> <p>Je onderbouwt per lesfase dat je in jouw didactisch handelen rekening houdt met de werking van het menselijke geheugen op basis van relevante didactische literatuur.</p>	<p>motivatieprocessen</p> <p>Domein A5: begeleiden van leerprocessen</p> <p>Domein A6: hanteren van doelen</p> <p>Domein A7: ontwerpen van onderwijs</p> <p>Domein A2; Onderwijsconcepten</p>							
--	---	---	--	--	--	--	--	--	--

Bijlage 3: Opdracht voorbeeldig uitgewerkte les

Lesvoorbereidingsformulier

Vul in dit formulier alle gele vakken in. Laat de aanwijzingen zoveel mogelijk in het document staan. Zo kan je altijd terugzien wat je precies moet doen.

Basisgegevens van de les

Student:		Datum les:	
Studentnummer:		Locatie (lokaalnummer, leerplein enz.):	
Vak:		Tijdstip (van...tot):	
Leerjaar:		Klas:	
School (van de leerwerkplek):		Aantal lerenden:	
Werkplekbegeleider:		Assessor (indien van toepassing):	

Uitgangspunten van de les

Onderwerp van de les:	Geef in een paar woorden aan waar de les om draait. Een voorbeeld van een onderwerp is het gebruik van de stelling van Pythagoras om de lengte van de schuine zijde van een rechthoekige driehoek uit te rekenen.

<p>Lesdoel(en), waaronder taal-doelen:</p>	<p>In de <i>lesdoelen</i> wordt het onderwerp vervolgens uitgewerkt in wat de leerlingen op het einde van de les moeten kennen en kunnen. De lesdoelen gaan echter over meer dan het onderwerp van de les. Zo kunnen er bijvoorbeeld ook taaldoelen of doelen op het vlak van groepsdynamiek zijn. Een <i>taaldoel</i> heeft betrekking op de talige manier waarop leerlingen hun kennis van de leerstof moeten kunnen uiten, of waarop deze zal worden getoetst.</p> <p>Een lesdoel passend bij het eerdergenoemde onderwerp is: Na afloop van de les kan je met behulp van de stelling van Pythagoras de lengte van de schuine zijde van een rechthoekige driehoek uitrekenen. Een lesdoel passend bij groepsdynamiek zou zijn: Leerlingen kunnen tien minuten lang in duo's op fluisterende toon taakgericht zelfstandig werken. Een passend taaldoel is: Je kan aan een medeleerling uitleggen hoe je de stelling van Pythagoras uit moet rekenen en hierbij de begrippen 'schuine zijde' en 'rechthoekige driehoek' gebruiken.</p> <p>Stel ten minste twee lesdoelen, waarvan in ieder geval één taaldoel en één lesdoel dat geen taaldoel is.</p>
<p>Kerdoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements:</p>	<p>De lesdoelen zijn afgeleid van de doelen van de opleiding. Deze doelen zijn niet door de school zelf vastgesteld, maar door bijvoorbeeld de overheid. Voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs zijn dit de <u>kerndoelen</u>. Voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs zijn dit de eindtermen zoals te vinden in de <u>syllabus</u> van ieder schoolvak. Binnen het mbo zijn de eindtermen te vinden in de <u>kwalificatiedossiers</u>.</p> <p>Daarnaast speelt in het taalonderwijs het <u>Europees Referentiekader voor de Talen</u> (ERK) een rol bij het omschrijven van de door lerenden te behalen eindtermen. Lerenden moeten immers binnen een opleiding een bepaald taalbeheersingsniveau bereiken. Voor taalvakken moet dus niet alleen verwezen worden naar een kerndoel, eindterm, of kwalificatie, maar ook naar een CanDo-statement.</p> <p>Geef alle kerndoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements waaraan je met jouw les wil werken. Let op! Geef voor de onderbouw geen eindtermen, maar alleen kerndoelen.</p>

Beginsituatie:	<p>Omschrijf hier zo volledig als nodig de beginsituatie. Denk hierbij aan: voorkennis, gedrag, samenstelling van de klas, niveau van de leerlingen, wat is er al behandeld.</p> <p>Voorkennis is kennis waar je bij de les van uitgaat. Dit betreft alle kennis <i>en vaardigheden</i> die leerlingen nodig hebben om de lesdoelen van de les te kunnen beheersen. Als je dus lesdoelen hebt die niet alleen op het vlak van het onderwerp van de les liggen, neem dan ook de voorkennis mee die voor die lesdoelen relevant is. Sta hoe dan ook stil bij de vereiste <i>talige voorkennis</i>. Om het lesdoel over de stelling van Pythagoras te kunnen beheersen is het bijvoorbeeld belangrijk dat je kan kwadrateren en worteltrekken, maar je moet natuurlijk ook kunnen delen en kunnen lezen. Zoals je ziet kan je heel uitgebreid zijn in jouw omschrijving van de veronderstelde voorkennis. Op welke voorkennis moet je dan ingaan? Noem vooral de (talige) voorkennis die volgens jou misschien weleens bij de leerlingen zou kunnen ontbreken, maar die ze eigenlijk wel nodig hebben. Je kan dan in jouw lesvoorbereiding laten zien er rekening mee gehouden te hebben dat er voor sommige leerlingen meer ondersteuning nodig is.</p> <p>Iets vergelijkbaars geldt voor de andere onderdelen van de omschrijving van de beginsituatie. Neem zoveel mogelijk zaken op waar je in je les ook iets mee gaat doen.</p>
-----------------------	---

Draaiboek voor de les

In het draaiboek voor de les moet in zoveel detail de voorbereiding van de les worden omschreven dat het mogelijk is om je aan de hand van dit draaiboek de les helemaal voor te stellen. De uitleg die je gaat geven, hoe je bord eruit gaat zien, welke vragen je gaat stellen, hoe je op antwoorden gaat reageren en hoe je omgaat met een situatie waarbij de leerlingen de stof niet zo goed begrijpen als gehoopt, dit zijn allemaal zaken die in het draaiboek komen te staan. Het is dus *geen* schets van de les, maar een zo volledig en voorbeeldig mogelijke uitwerking van een les als op papier kan.

Je splitst jouw les op in voor jou herkenbare *delen*. Vaak zullen deze delen overeenkomen met lesfasen, maar dat hoeft niet. Alle informatie over één deel komt in één rij (horizontaal) te staan. Als je dus de lesfasen van het directe-instructie-model (DI-model) hanteert, heb je zeven rijen nodig. Heb je behoefte aan meer rijen, maak deze dan aan. De lesfasen van het DI-model zijn:

1. aandacht richten op de lesdoelen en voorkennis activeren
2. informatie of uitleg geven
3. controleren of de belangrijkste begrippen zijn overgekomen
4. instructie geven op zelfwerkzaamheid
5. onder begeleiding oefenen
6. zelfstandig oefenen
7. afsluiten op kernbegrippen en vooruitblikken op nieuwe leerstof (Geerts & van Kralingen, 2020, p. 96)

Tijd

In de kolom tijd geef je aan van wanneer tot wanneer je met een lesdeel bezig verwacht te zijn. Start jouw les om 11.05 uur en verwacht je met het eerste deel van de les vijf minuten bezig te zijn, dan staat in deze kolom '11.05-11.10'.

Lesfase

Lesfase betreft de fase uit het DI-model dat in dit deel van de les naar voren komt. Als jouw les volgens het DI-model wordt gegeven, dan corresponderen de delen van de les en de fases één-op-één. Het eerste deel van de les is dan fase 1, het tweede deel van de les fase 2, enzovoorts. Geef je jouw les niet volgens het DI-model dan geef je aan welke fase je in dit deel van jouw les terugziet. Wanneer jouw leerlingen bijvoorbeeld tijdens het tweede deel van jouw les hun werk aan jou moeten laten zien voordat ze verder kunnen met hun persoonlijke leerroute, dan is dit een activiteit die past bij fase 4. Je vult dan 'fase 4' in de kolom 'Lesfase' in, ook al is dit slechts het tweede deel van jouw les.

Leermiddelen

Leermiddelen zijn alle materialen die ingezet worden om het leren van jouw leerlingen te bevorderen. Denk hierbij aan PowerPoint-presentaties, aantekeningen op het whiteboard, lesboeken en opdrachtbladen. Bij deze VUL lever je, in aparte bestanden, zoveel mogelijk alle leermiddelen aan die je tijdens jouw les verwacht te gaan gebruiken. Het gaat er hierbij dus ook om hoe jouw aantekeningen of uitleg op het bord zich gedurende de les ontwikkelen. In deze kolom verwijst je naar die leermiddelen op een manier die voor de lezer duidelijk maakt welk deel van de middelen relevant is. Je kan bijvoorbeeld de naam aangeven van jouw PowerPointpresentatie en de relevante dia, of aangeven dat je §9 van het theorieboek inzet. Hoe je ernaar verwijst is niet belangrijk. Als het maar duidelijk is en je *niet* de leermiddelen zelf in de tabel opneemt.

Activiteit docent

Onder *Activiteit docent* omschrijf je zo volledig mogelijk wat jij tijdens de les allemaal gaat doen. Je doet dit, wederom, in zoveel mogelijk detail en besteedt ook aandacht aan alternatieve manieren van handelen. Jouw uitleg kan bijvoorbeeld goed aankomen bij de leerlingen, maar ook minder goed. Voor beide gevallen neem je op hoe je wil gaan handelen. Wat in deze kolom staat houdt dus altijd verband met wat er in de kolom *Activiteit leerlingen* staat.

Activiteit lerenden

De naam zegt het al; in deze kolom staat wat de leerlingen of studenten doen. Beschrijf hier wat je verwacht dat zij feitelijk gaan doen, *niet* wat je hoopt dat ze gaan doen.

Wat leg of zet je klaar? Geef een zo concreet mogelijke opsomming van alle door jou te gebruiken materialen.				
Welk huiswerk verwacht je op het einde van de les te gaan geven?				
Tijd	Les-fase	Leermidde-len	Activiteit docent	Activiteit lerenden

Verantwoording van de voorbereiding

In de verantwoording van de uitvoering onderbouw je zo volledig mogelijk de keuzes die je hebt gemaakt bij het ontwerpen van jouw les. In de verantwoording verwijst je expliciet naar de voorbereiding en geef je op detailniveau aan waarom je doet wat je doet.

Thema	Verantwoording
<p>Kerdoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements</p> <p>(Onderbouw dat de lesdoelen aansluiten op de kerndoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements)</p>	<p>In het lesvoorbereidingsformulier heb je zowel lesdoelen als kerndoelen, eindtermen, kwalificaties en CanDo-statements opgenomen. Jouw lesdoelen horen hierbij aan te sluiten. Onderbouw voor alle doelen dat dit zo is.</p> <p>Stel bijvoorbeeld dat je als enige lesdoel hebt: <i>Na afloop van de les kan je met behulp van de stelling van Pythagoras de lengte van de schuine zijde van een rechthoekige driehoek uitrekenen.</i> Jij denkt dat dit lesdoel past bij het volgende kerndoel: “26. De leerling leert te werken met platte en ruimtelijke vormen en structuren, leert daarvan afbeeldingen te maken en deze te interpreteren, en leert met hun eigenschappen en afmetingen te rekenen en te redeneren” (Besluit kerndoelen onderbouw VO, 2006).</p> <p>Jouw taak is nu om uit te leggen dat het kunnen berekenen van de lengte van de zijde van een driehoek hierbij past. Daartoe kan je verwijzen naar een onderdeel van dat kerndoel. In dit geval het leren werken met platte vormen en specifiek het leren rekenen met hun eigenschappen. Je kan dan bijvoorbeeld uitleggen dat de stelling van Pythagoras betrekking heeft op een driehoek, en dat een driehoek een platte vorm is. Van die platte vorm moet je een lengte kunnen berekenen. Die lengte is een eigenschap en afmeting. Zo maak je de koppeling tussen het kerndoel en jouw leerdoelen.</p> <p>Soms zal de aansluiting tussen lesdoelen en eindtermen “getrapt” zijn. Het is bijvoorbeeld noodzakelijk dat er doelen op het vlak van groepsdynamica worden behaald om meer vakinhoudelijke doelen te bereiken die vervolgens aansluiten op de eindtermen.</p>
<p>Onderwijsconcept</p> <p>(Onderbouw hoe jouw les aansluit bij het onderwijsconcept van jouw school.)</p>	<p>Jouw leerwerkplek heeft een <i>onderwijsconcept</i>, een “onderwijskundig uitgangspunt dat bepalend is voor de didactische vormgeving” van het onderwijs” (Hoobroeckx & Haak, 2006, zoals geciteerd in Geerts & van Kralingen, 2020, p. 345). Dit onderwijsconcept kan (een variant van) een concept zijn dat een naam heeft en vaak op meerdere scholen wordt ingezet, zoals: dalton-, montessoriof vrijeschoolonderwijs. Het kan ook een concept zijn dat echt specifiek is voor jouw school en misschien geen naam heeft, of waarvoor woorden als ‘leerplein’ of ‘gepersonaliseerd leren’ worden gebruikt. Hoe dan ook wordt er op iedere school op een unieke manier gedacht over de beste manier om onderwijs te geven. Het is dan ook belangrijk om in jouw omschrijving van het onderwijsconcept in detail en met verwijzing naar (visie)documenten en de door jou ervaren onderwijspraktijk het concept te omschrijven. Anders wordt niet duidelijk wat dit concept nou echt inhoudt.</p> <p>Uit het onderwijsconcept dat door jouw leerwerkplek wordt gehanteerd vloeit een bepaalde didactische aanpak. Misschien staat in het onderwijsconcept samenwerkend leren centraal, of is het juist belangrijk dat je altijd een les volgens het DI-model geeft. Jouw les kan dus in meer of mindere mate aansluiten bij het onderwijsconcept van jouw leerwerkplek. Als het goed is sluit jouw les zoveel mogelijk aan bij het concept van jouw leerwerkplek. Sluit jouw les inderdaad aan bij het onderwijsconcept van jouw leerwerkplek, dan onderbouw je dit. Is de aansluiting tussen jouw les en het onderwijsconcept minder goed, dan onderbouw je waarom je van het concept afwijkt. In alle gevallen omschrijf je het onderwijsconcept aan de hand van <i>beleidsstukken</i> en <i>ervaringen opgedaan op de leerwerkplek</i>. Naar de beleidsstukken verwijst je op correcte wijze.</p> <p>Omschrijving van het onderwijsconcept aan de hand van beleidsstukken en ervaringen opgedaan op de leerwerkplek</p>

	Onderbouwing van het handelen op basis van het onderwijsconcept
Leertheorieën (Onderbouw hoe jouw les aansluit bij behaviorisme, cognitivisme, handelingspsychologie, constructivisme of connectivisme)	<p>De manier waarop jij jouw les ontworpen hebt sluit vast aan bij een of meerdere leertheorieën. Nu onderbouw je hoe in jouw les terug te zien is dat er bij de les rekening is gehouden met die leertheorieën. Met andere woorden, je onderbouwt dat jouw les heel leerzaam is als je uitgaat van een bepaalde opvatting over hoe leren werkt.</p> <p>Volgens het vijfstappenplan van Galperin komen lerenden bijvoorbeeld goed tot leren in vijf stappen, waarvan oriëntering de eerste is en overgang naar het mentale niveau de laatste. Zijn stappenplan past bij de handelingspsychologie waarin leren plaatsvindt door eerst uitwendig te handelen, met fysieke objecten, en deze uitwendige handeling om te zetten in een mentale handeling. Als jij kan laten zien dan dat je deze stappen (op de juiste wijze) doorloopt, dan kan je daarmee jouw handelen onderbouwen op grond van de handelingspsychologie, want je doet wat Galperin beschouwt als bevorderlijk voor leren, en zijn stappenplan sluit aan bij de uitgangspunten van de handelingspsychologie. Je moet altijd de koppeling maken met het behaviorisme, cognitivisme, handelingspsychologie, constructivisme of connectivisme.</p>
	Omschrijving van een of meerdere leertheorieën (behaviorisme, cognitivisme, handelingspsychologie, constructivisme, connectivisme) aan de hand van bronnen
	Onderbouwing van het handelen op basis van deze leertheorie(ën)
Taalgericht lesgeven (Onderbouw hoe je: <ul style="list-style-type: none"> • taalsteun biedt; • taalproductie uitlokt; • aandacht besteed aan woordenschatdidactiek. 	<p>Op meerdere momenten tijdens de les zullen jouw keuzes voor de ondernomen activiteiten gebaseerd kunnen worden op de principes van taalgericht lesgeven. Het betreft hier taalsteun, het uitlokken van taalproductie en woordenschatdidactiek. Pik deze momenten uit de voorbereiding en onderbouw hoe de keuzes die je hebt gemaakt voortvloeien uit de principes van taalgericht lesgeven.</p> <p>Je kan hier bijvoorbeeld uitleggen wat het viertaktmodel inhoudt en jouw handelen vervolgens aan dit model koppelen.</p>
	Omschrijving van taalsteun, het uitlokken van taalproductie of woordenschatdidactiek aan de hand van bronnen
	Onderbouwing van het handelen op basis van deze principes van taalgericht lesgeven
Vragen stellen en feedback geven	<p>In jouw lesvoorbereiding heb je al bedacht welke vragen je gaat stellen en welke feedback je op verschillende mogelijke antwoorden gaat geven. Door categorie 2-en categorie 3-vragen te stellen en vervolgens gepaste feedback, bijvoorbeeld progressiefeedback, te geven die de leerlingen verder helpt kan het leren van de leerlingen bevorderd worden (Voerman, 2018). Onderbouw</p>

(Onderbouw dat je door het stellen van categorie 2- en categorie 3-vragen en het geven van passende feedback het leren van de lerenden bevordert.)	dat jouw manier van vragen stellen, het goed gebruik van vragen uit categorie 2 en 3, en de beoogde feedback het leren van de leerlingen bevordert.
	Omschrijving van het onderscheid tussen categorie 2- en categorie 3-vragen en een of meerdere perspectieven op passend feedback geven aan de hand van bronnen
	Onderbouwing van het handelen op basis van dit onderscheid en de perspectieven op het geven van feedback
Fasespecifieke kwaliteitskenmerken (Onderbouw dat jouw didactisch handelen kenmerken vertoont die eigen zijn aan een goede uitvoering van een lesfase.)	ledere fase heeft bepaalde kwaliteitskenmerken, eigenschappen van een goed uitgevoerde fase die specifiek zijn voor die fase. Zo kan het bij de eerste fase, Aandacht richten op lesdoelen en voorkennis activeren, verstandig zijn om een bepaalde type <i>advance organizer</i> te gebruiken. Of je een advance organizer gebruikt, welke type je dan gebruikt en waarom je dat doet, zijn kwesties die hier verantwoord worden. <i>Je kiest één lesfase uit de zeven fases in het directe-instructiemodel en voor deze fase geef je aan welke kenmerken eigen zijn aan een goede uitvoering van die fase. Daarna onderbouw je voor die fase dat jouw voorbereiding aan die kenmerken voldoet.</i>
	Schrijf het nummer van de door jou gekozen fase op, bv. 1 of 5.
	Omschrijving van de kenmerken die een goede uitvoering van deze fase heeft aan de hand van bronnen
	Onderbouwing van jouw handelen op grond van deze kenmerken
Motivatie (Onderbouw dat je door jouw didactisch handelen de motivatie van jouw lerenden positief beïnvloedt.)	Verschillende theorieën over motivatie passeren tijdens deze cursus de revue: de zelfdeterminatietheorie, zelfeffectiviteitstheorie en attributietheorie. Vanuit deze theorieën kan onderbouwd worden dat je door jouw didactisch handelen de motivatie van de leerlingen vergroot. Let er wel op dat de aandacht hierbij echt uitgaat naar jouw didactisch handelen. Betekent dit dat je bijvoorbeeld geen aandacht zou kunnen besteden aan verbondenheid? Nee, dit kan wel maar dan altijd verweven met didactisch handelen. Dat kan vorm krijgen door bijvoorbeeld bewust de namen van jouw leerlingen te gebruiken in de door jou gegeven voorbeelden of door te kiezen voor een specifieke groepsamenstelling.
	Omschrijving van een of meerdere motivatietheorieën (zelfdeterminatietheorie/CAR, zelf-effectiviteitstheorie, attributietheorie) aan de hand van bronnen
	Onderbouwing van het handelen op basis van de motivatietheorie(ën)

<p>Niveau</p> <p>(Onderbouw dat de leeractiviteiten aansluiten bij het beheersingsniveau van de lesdoelen.)</p>	<p>In de lesdoelen gericht op de te leren vakonderdelen is altijd impliciet een bepaald beheersingsniveau aanwezig. Als de leerlingen volgens het leerdoel bijvoorbeeld iets uit moeten kunnen rekenen, dan is dit beheersingsniveau op zijn minst het Begrijpen-niveau uit de OBIT-taxonomie. De leeractiviteiten zullen dan ook afgestemd moeten zijn op dit niveau. Alleen aandacht besteden aan de formules die je zou kunnen gebruiken om iets uit te rekenen zonder daadwerkelijk te gaan rekenen is dan niet genoeg. Je onderbouwt dat de activiteiten juist wel op niveau zijn en dat de leeractiviteiten en de (op de vakstof gerichte) leerdoelen op elkaar aansluiten. Zo laat je zien dat er (deels) sprake is van constructive alignment (Biggs & Tang, 2011).</p>
<p>Overige sleutelbegrippen</p> <p>(Onderbouw dat je invulling geeft aan de volgende sleutelbegrippen: zichtbaarheid van het leren, individuele aanspreekbaarheid en betekenis.)</p>	<p>Met 'motivatie' en 'niveau' zijn twee van de zes sleutelbegrippen (Ast, Loor, & Spijkerboer, 2020, p. 19) behandeld. Zichtbaarheid van het leren, individuele aanspreekbaarheid, betekenis en structuur zijn nog niet aan bod geweest. Bij dit onderdeel verantwoord je jouw handelen vanuit deze sleutelbegrippen, met uitzondering van structuur. Hoewel deze sleutelbegrippen niet elk een eigen rij hebben, is het wel de bedoeling in elke fase aan alle sleutelbegrippen aandacht te besteden. Voor de verantwoording geef je aan waar jouw didactisch handelen voor zorgt: zichtbaarheid van het leren, individuele aanspreekbaarheid of juist betekenis en leg je uit hoe jouw didactisch handelen dit doet. Sluit je met jouw voorbeelden aan bij de leefwereld van leerlingen en hoop je zo betekenis te geven, dan leg je ook uit hoe je op deze manier betekenis geeft.</p>
<p>Leerstrategieën</p> <p>(Onderbouw dat je de lerenden aanzet tot het gebruik van effectieve leerstrategieën.)</p>	<p>Door op een bepaalde manier les te geven stimuleer je bij leerlingen de inzet van bepaalde leerstrategieën. Als je bijvoorbeeld in jouw les bewust teruggrijp op stof van enkele weken geleden, dan kan dit bijdragen aan het realiseren van gespreide oefening (Surma et al., 2019), een effectieve leerstrategie. Als je leerlingen allerlei zaken laat onderstrepen, dan stimuleer je de inzet van een ineffektieve leerstrategie. Onderbouw dat de leerstrategieën die de leerlingen als gevolg van jouw les inzetten effectief is.</p>
	<p>Omschrijving van een volledige taxonomie van soorten kennis, cognitieve processen of beheersingsniveaus, bv. OBTI, RTTI of Bloom aan de hand van bronnen</p>
	<p>Omschrijving van de sleutelbegrippen zichtbaarheid van het leren, individuele aanspreekbaarheid en betekenis aan de hand van bronnen</p>
	<p>Omschrijving van een of meerdere effectieve leerstrategieën, bv. <i>retrieval practice</i> of het gebruik van concrete voorbeelden aan de hand van bronnen</p>
	<p>Onderbouwing dat leeractiviteiten en leerdoelen op elkaar aansluiten aan de hand van deze taxonomie</p>
	<p>Onderbouwing van het handelen op basis van deze sleutelbegrippen</p>
	<p>Onderbouwing van het handelen op basis van de effectiviteit van deze leerstrategieën</p>

Geheugen (Onderbouw dat je in jouw didactisch handelen rekening houdt met de werking van het menselijke geheugen.)	Op elk moment van de les wil je dat de leerlingen onthouden wat zij leren. Op subtiele en minder subtiele wijzen kan je bijdragen aan dit onthouden. Door bijvoorbeeld jouw lesdoelen niet voor te lezen, maar ze door de leerlingen te laten lezen overbelast je het werkgeheugen niet (Surma et al., 2019).
	Omschrijving van de werking van het geheugen aan de hand van bronnen
	Onderbouwing van het handelen op basis van de werking van het geheugen

Bronnen

- Ast, M. van, Loor, O. de, & Spijkerboer, L. (2020). *Effectief leren: De docent als regisseur*. Groningen: Noordhoff.
- Besluit kerndoelen onderbouw VO. (2006, juni 7). Geraadpleegd 14 april 2022, van Overheid.nl website: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0019945/2012-12-01>
- Beunk, G. J., Geerts, W., Gootzen, M., & Revet, J. (2017). Kennisbasis generiek tweedegraadslerarenopleiding [Pdf-document]. Geraadpleegd van <https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/kennisbasis-bachelor-algemene-economie-1-0.pdf>
- Biggs, J. B., & Tang, C. S. (2011). *Teaching for quality learning at university: What the student does* (4de dr.). Maidenhead: McGraw-Hill.
- Brown, C., Schildkamp, K., & Hubers, M. D. (2017). Combining the best of two worlds: A conceptual proposal for evidence-informed school improvement. *Educational research*, 59(2), 154–172. <https://doi.org/10.1080/00131881.2017.1304327>
- Geerts, W., & van Kralingen, R. (2020). *Handboek voor leraren* (3de dr.). Bussum: Coutinho.
- Kirschner, P., Claessens, L., Raaijmakers, S., & Ros, B. (2019). *Op de schouders van reuzen: Inspirerende inzichten uit de cognitieve psychologie voor leerkrachten*. Meppel: Ten Brink.
- Knevel, R. (2013). Taxonomieën zijn hot...en handig. *Toets!*, (1), 2–11.
- Surma, T., Vanhoywegen, K., Sluijsmans, D., Camps, G., Muijs, D., & Kirschner, P., A. (2019). *Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek*. Meppel: Ten Brink.
- van der Vegt, A. L., & de Jong, A. (2016). Antwoordformulier Kennisrotonde [Pdf-document]. Geraadpleegd 6 juli 2021, van <https://www.kennisrotonde.nl/sites/kennisrotonde/files/migrate/069-Antwoordformulier-Wat-is-het-effect-van-huiswerk-op-het-leerrendement-en-de-schoolprestaties-van-de-leerling.pdf>
- Voerman, L. (2018). Effectief coachen is vragen stellen én feedback geven. *Beter begeleiden*, 24–29.